

J E L E N K O R.

47. szám

Pest, szombat február 28kán

1835.

F o g l a l a t: Magyar- és Erdélyország (kinevezés; febr. 12iki ünneplések; levél N. Becskerek és Lőcséről; k. kam. tudósítás.) Anglia (speaker-választás iránt, Keletindia és Cochrane javaslata; Spectator China iránt; Pozzo dija; Times, Examiner, O'Connell, Darnley, O'Gorman; cigányok királya †.) Franciaország (Messenger; Deuz; francia követház rajza; Rumigny; Sebastiani, Pontecoulant, Lafitte 's a' t.) Portugália (hg. Leuchtenberg 's d. Maria; veszekedés.) Spanyolország (hadi hírek.) Amerika (Nullification; Sevier és Adams; amerikai védrendszer.) Japán és Siebold. Törökország. Eleggihirek.

MAGYAR és ERDÉLYORSZÁG.

Ő cs. kir. Főlsége febr. 18ki legfensőbb határozata szerint az erdélyi kir. táblánál számfeletti közbirót Dónáth Sándort, és Marosszék volt alkirálybiráját Maurer Károlyt ugyanaz erdélyi kir. tábla valóságos közbirójává; — még febr. 16 diki legmagasb végzete szerint pedig az erdélyi kormányzéknel eddig tiszt. concipista báró Bornemisza Jánost tiszt. titoknokká méltóztatott kinevezni.

Főls. királyunk születésnapját tudomásunknál fogva sok hely fényesen ünneplé. Előkelőn említjük azokat, hol jó v. hazafi tett is járult az ünnepléshez, mint díszét leginkább érdemesítők 's emléket annál tovább fentartandók. A' tiszáninneri kir. koronai szabados kerület ns tanácsa O-Becsén, hová ez alkalomra a' ns. megye (Bács) részéről első alispán Odry József ur több megyei tiszt kíséretében megjelent, általa először a' római, ezután a' g. n. e. szertartásu szentegyházba vezéreltetett a' mind két helyütt fényesen tartott isteni szolgálatra, melly alatt mozsár-durrogások közt az ott tanyázó Hardegg vasas ezred század rendes lövései tisztelkedtek. E' század főbb tiszteit báró Jovics István alezredes ur tulajdon házánál, altiszteit 's kövitzteit pedig fejenként egy font hussal 's itcze borral vendéglé meg. Estve kivilágítás és táncmultság. — Kéthelyen (Somogyban) Hardelle Péter ur gr. Hunyadyak számtartója, ki már 30 év óta főintézője e' jeles nap megünnepeletésének, ez idén a' végbement szertartások után, az egész katonaságot, melly nem kis számban fekszik ottan, erejéhez mérve borral vidította föl. Hardelle urat buzgó emberbarátként tünteti ki az is, hogy általa helyben egy kised jöltevő intézet hozatott létre, melly szerint a' helységi házaló koldulást megszüntetni czélolván egy pár év óta néhány százforintnyi gyűjtemény által azt jobbadán már el is érte. — N. Becskerek m. város egész kivilágítással tülé meg e' napot. Nemzeti nyelven zengé fohászeit el az egyesült helv. 's evang. egyház. A' polgári századok sokszorozott lövései 's mozsár-rofogások emelék; — az első alispán által adott lakoma folytatá 's a' városházi teremben a' helybeli kórház számára jó sikerrel tartott táncmultság rekeszté az ünnepet. — Vácson székes egyházi őrkánonok Gáspárik Kázmér ur, e' jeles napon évfordulatonként kitüntetve gyakorolni szokta jöttei folytatában, az idén a' helybeli katona-nevelő intézet kormányánál száz pengő frtot tett le tőkealapítványul: hogy annak kamatja jutalomdíjjal évenként azon növendéknek adassék, ki a' vallási tudományban szembetűnőleg előhaladván, magát egyszersmind szelid erkölce 's engedelmissége által a' többiek fölött meg-

különbözteti; illy adakozását tehetségihez képest évenként ismétlendeni ajánlván. — B. Csabán Erdélyi József fő esperes ur a' helyben tanyázó katonaságnak fejenként egyfont hust 's itcze bort adatott; 's mellette 14 koldust vendéglé meg. — N. Kállóban Szabolcs megye RR. 's tisztkara első alispán Patay István ur vezérlete alatt jelentek meg a' r. kath. és ref. szentegyházban, 's mi legérdekesh, egyházi szertartások alatt a' megye katonái és hajdui tettek üdvezlő lövéseket. — Makón (Csanádban) ünnepi szertartások 's lakoma után Lukács József alispán ur a' tisztelgett katonai század köz vitézeinek 4 akó bort adott. — Esztergamban a' ns. káptalan a' tisztelgett határőri katonaságnak 14 akó bort juttatott; Szekefű Ferencz kánonok ur pedig 24 szegényt vendéglé 's ajándékozott meg. — Károlyváros a' helyben fekvő Radosovich féle katonaságnak 407 font hust adatott. — Pilsen gr. Belezny János ur, az egész város lakosait minden kivétel nélkül, bőven kiosztatott hussal és borral vigasztalta meg. — Beregszászon Bereg RR. is fényesen ünnepelevén e' napot, a' szertartások alatt tisztelkedett katonaságnak első alispán Bay György ur fejenként egy font hust 's itcze bort adott. — N. Kikindán Bydeskuthy Lajos kir. helyettes biztos ur intézete szerint tartott ünneplésre következett lakománál a' tisztelt intéző 's illetőleg vendéglő ur egybegyűlt vendégeihez hazai nyelven az ünnepi tárgyhoz alkalmazott lelkes beszédet mondott. — O-Budán szinte a' hazai nyelv gyarapodásában emelkedő izraelita iskolai növendékség 's előjáróság a' nagy synagógában buzogta el zoltárait a' Haza édes atyjaért. Az előjáróság a' kis-máriacelli 265 sz. öreg katonákat vendéglé meg. — Pápán a' belvárosi tanács 100 személyre igen pompás lakomát adott, mellynel Fejdelmünk 's főls. Hazaért üritett poharak után, áldomást ittak gr. Széchenyi István életeért, valamint az egyetértés és közmunkásság virágzásaért is. A' polgártiszti kar igen díszes formaruhájában ékesíté az ebédet. — Fényes egyházi szertartások, lakomák, mozsár-durrogás, táncmultságok, kivilágítás 's t. ef. közt ünneplék meg febr. 12két tudunkkal: Szombathely, Komárom, Kunsz. Márton, Báltaszék, Zágráb, Eger, Tihany, Pozsony, A. Maróth, Arad, Siklós, és Oravicza.

Nagy-Becskerek febr. 17. Száraz 's majd tavasz-szinü telünk' közepén, Begénken már hajók mutatkoznak. Vetésinken áldás reménye mosolyg egyebiránt; de a' repcze csak ittott nyujt örömet. Engedékeny telünk a' halomások számát szaporítani látszik az emberek között; azonban e' szé-nahijánu évszak mellett is, nyavalyák szarvas marháinkban nem mutatkoznak. Hiteles adatok u-

tan: Csanádban teljesen megszűnt a marhadög. A gabona ára régi állásában teng. Útink csaknem járhatlanok, 's lovaink erőtlenek. Bálint napja a második, szinte vékony hóval köszöntöbe hozzánk, pedig az idei télben igen szembe-tünő kemény faggyal. A marhahús fontja illy körülményekben, martz. közepétől kezdve, 11. kra határozottatott.

Löcse febr. 17. A késmárki evang. lyceum nagy és nem könnyen pótolható veszteséget vallott. Folyó hónap 12kén hunyt el t. i. hosszú, súlyos és fájdalmas betegség után, Schneider János, több ns vármegye táblabírája, 's említett lyceumban husz év óta, a magyar törvények 's politikai tudományok tanítója. Számos tanítványi az ország minden részeiben keseregni fogják halálát. — Szepes megyének mostani közgyűlését két környülállás jelesíté: első az, hogy szeretett Királyunk születésnapját szokott ünnepélyes rendtartással febr. 12kén megüllöt-tük; — más: „hogy febr. 15kén fényes táncmulatság volt Löcsén, mellynek alkalmakor azon 300atfelülhaladó kézimunkák, mellyeket a szép-nem a tűz által károsult vagendrisszeli és sztráz-sai lakosok számára áldozott, többnyire szép kezek tulajdon készítményei, — kijátszattak, 's így a károsultak javára tetemes summa pénz gyűlt egybe.

A nm. magyar k. udv. Kamara Rosenbergre sómázsa-mesterré Kossuth Miklós Hradeken volt sómázst; továbbá Akna-Rahón volt erdőhivatali ellenőr Metzner Jánost körösmezei erdőmesterré; helyébe pedig Akna-Rahóra erdőhivatali ellenőrré Mármaroson volt erdősz-ingeniuri segéd Metzner Sárdort; végre Vissóra erdőhivatali ellenőrré Girsik Imre ugyanottani anyagsáfárt nevezte ki, a fenemlített erdősz-ingeniuri segédhivatalt pedig megszünteté.

Pozsonyban a dunai hid febr. 23kán rakatott be 's így ugyanazon nap, mellyen Pestbudán.

ANGLIA.

Az edinburghi középponti választó biztosság a speaker-választás tárgyában rendes végzést hozott, mellynél fogva elsőben is megelégtülés fejeztetik ki Abercromby urnak, hogy késznek nyilatkozott elfogadni az alsóházi elnökséget, ha megválasztatik, (Abercromby ur Edinburgh követe), azután pedig Sir John Campbellnek az edinburghi 2dik követnek meghagyatik, hogy a speaker-választásnál mulhatlanul jelenjen meg 's abban részvevőleg hasson. A Courier ezen, több választó testület által utánzott példát dicséri, 's maga is ismétli előbbi felszólításit a reformerekhez. E tárgyiránti jelentése nagyobb betűkkel nyomva így hangzik: „A speaker-választás febr. 19kén délben 12 órákor lesz. Az alsóház tagjai a választás előtt

nem fognak eskünni. Azután említi, hogy a fogadások számosak Abercromby részére mint M. Suttonéra; azaz többen fogadnak arra, hogy Abercromby lesz speaker mint Sutton. A Standard ezen igen mérgelődik, minthogy a M. Chronicle is azzé állítja, hogy Abercromby ur megválasztása kétségen tul van, 's kihíja ezen lap szerkesztését: fogadjon vele bármibe, hogy M. Sutton lesz elnök 's nem más. — Az alsóházban Keletindia egybeköttetése jött szóba gőzhajózás által, melly alkalommal Cochrane lord, most Dundonald gróf admiral, gőz helyett a kényesöt ajánlá megpróbáltatni, minthogy véleménye szerint az által, ha az egyik medence (Behälter) levegőtől megürül, a másikban pedig a levegő összenyomatik, szintazon mozdító erő támad, mint a gőz által, melly a hajót hajtani képes. Így természetesen nagy lenne a haszon, mert mind a tüzelékszer megkiméltetnék, mind azon hely és teher, mellyet a tüzelékszerre kell számítani, másra fordíthatnák. Cochrane lord továbbá azt is állítja, hogy a kerekeket is el lehetne a gőzhajókon mellőzni, és szintűgy vitorlákat rájuk alkalmazni mint a közönséges hajókra. — A Spectator így elmélkedik a chinai viszonyokról: „Kereskedésünk megszüntte hirére Chinával, a thee ára az óvárosban (City) azonnal 4 pence-szel (négy ezüst garassal) drágult meg fontjánál. Ezen árkülönzés, minthogy évenként 400,000 mázsa thee fogyasztatik el, 6—7,000,000 ft. sterlinget tehet. Az egész chinai be-és kivitel meg fog akadni Napier lord rendszabálya által, melly évenként kerek számban 12 millio ft. sterlingre megyen. — Napier minden esetre igen merész lépést tön 's igen hihető, hogy azt a társaság tisztviselőji tanácsára tevé, kik a chinai törvények sértő gúnyaitól ingereltetve, minthogy sok bosszúságot kell gyakran szenvedniök, könnyen kényszerítő rendszabásokat tanácslanak. Napier l. már felkötötte a koszorút, 's többé becsülettel nem is léphet vissza, hacsak helyzetét nem akarja rosszabbá tenni, mintha t. i. nem is fenyegetőzött volna. Azon fenyegetőzését pedig, hogy a két hadihajót Canton város falai alá hozza, nem fogja teljesíthetni, mert a folyam nem eléggé mély, 's illy nagyságu hajók a városhoz 15 angolmér-földnyire nem közelíthetnek. De ha kitörésre jöne a dolog, már akkor katonás föllépéssel könnyen észre hozhatná a nagyszáju de nyullábu chinaikat. Ha e kétségbe esett politikával kelle China iránt élni, úgy jobb volt azt az új kereskedési rendszer elején megkezdeni, mint várakozni. Sükere egyedül a fő felvigyázó szilárdságától 's állhatatosságától függend. A chinai hatóságok fejeket 's jövedelmes hivatalaikat féltve, hajlandók lesznek minden bizonnyal minden bosszontást zsebbe dugni, föltevén ha az egész dolgot elpalás-

tolhatják v. szépíthetik a' császári udvar előtt. Azonban Canton jövendő lödöztetését, sok emberhalált, úgy szinte kereskedési viszonyink másíttatását nem titkolhatni el, 's ha illy erőszakos rendszabások létesíttetnének, a' pekingi udvar önvédelemből is olly ellenszegülésre volna kényszerítve, melly Angliát komoly, noha hihetőleg mulékony bajokba bonyolítaná. Ezenegész czivódásban az amerikai kereskedés nyer legtöbbit; mert az akadály nélkül fog tovább is folyni, míg a' miénk meg lesz akadva; 's mindazon hasznot és kedvezést, mellyeket a' vizsály végével nyerendünk, az amerikaiak is meg fogják nyerni; 's ha mi nem nyernénk is semmit, legalább ők sem vesztenek. — A' mérséklett tory lapok közül a' M. Herald is azt mondja, hogy Nagybritannia az orosz udvarhoz ügyetlenebb 's helytelenebb képviselőt nem választhatott, mint Londonderryt.

A' Globe szerint Sir G. Murray (főhaditárnok) nem tagja többé a' Peel-Welington kabinetnek. Ha Sir George, úgymond a' Globe, parlamenti széke elvesztése mellett, még a' kabinetben is elveszti helyét, akkor egykori megbízóji illó elégtételt nyerne igérete megszegteért. Sir G. Murray tudniillik azt igérete, hogy a' dissenterek mellett fog szavazni, 's midőn szavazásra került a' dolog, a' dissenterek bebozsáttatása ellen szavazott az egyetemi lépcsőkre. — A' Courier az elnök-választásról azt mondja, hogy ha fogadások többségéből ítélni a' várandó sikerre, úgy bizonyosan Abercromby ur lesz megválasztandó, mert minden Abercromby mellett fogad. A' Standard meg azt jelenti, hogy a' fogadások M. Sutton mellett úgy állanak, mint kettő egyhez. A' Times azzal fenyegeti a' whigeiket, hogy habár Abercrombyt nyernék is elnökül meg, az által a' ministeriumot még le nem győznék, mert az ország a' radicaloktól már annyira fél, hogy e' győzedelmet jeladásként fogja nézni, 's a' második állomáson megbuktatni azokat. A' Globe ezen okoskodásra azt feleli, hogy a' tory-sajtó, valamint a' párt maga igen meghasonlott, mit M. Sutton és Londonderry okozott. A' Times, a' szegény dörgő, melly Rabelais szélmalom-óriásira emlékeztet, dümmög, és vinnyog, míg a' Morning-Post, a' béka, mellyre amaz óriás valaha csak lábát is tenni büszke volt, dörög most. A' két lap tehát szerepet cserélt, de nem kedvezőleg. — Az orosz követnek a' londoni udvarnál (Pozzo di Borgo gr.) legújabb császári rendelés következtében 50,000 rubel évenkénti díja, 2000 rubel postabére, és 10,000 rubel utazási költsége, melly utolsó pont neki Parisból Londonba költözése végett adatott egyszerre 's nem többször. — A' Times azzal dicsékszik, hogy a' ministerium nem csak akkor

le nem fog mondani, ha az elnök-választásban megbukik, vagy a' válaszfőlírás nem lesz kedvező rája nézve, hanem akkor sem, ha mégnéhány izben hasonló szavazást tenne is az alsóház ellene. Mire a' Globe így felel: „Micsoda? 's a' toryk csakugyan nem lépnének le, ha nem kedvező szavazásokkal fogadná a' ház őket? — Az Examiner szerint Peel által nevezett egyházbiztosság sükere nem egyéb lesz, mint pénzkívánás a' közönségtől, hogy a' papokat jobban fizethessék, számukat öregbíthessék, 's új egyházakat építhessenek; de a' fő papság régi tömérdek jövedelmeit azért meg fogja tartani. — A' Standard fölhatalmazva mondja magát nyilvánítani, hogy a' királyné terhességéről szállongó hír nem igaz. — Az antitory egyesület ülésében Dublinban O' Connell indítványára az végeztett, hogy minden megyében, városban 's az ország minden egyházköreiben kérelmek irasanak a' királyhoz, mellyek őt ministerei elbozsáttatására szólítsák föl. Hasonló kérelmek fognak a' tized-eltörlesztés végett is iratni. — Darnley gróf nem rég, a' mint favágással foglalkozó embereinek utasítást adna, fejszét vön kezébe, 's egy ágat akara levágni, de szerencsétlenül a' lábát találta, 's lábujját lecsapta. Eleinte halálos következtől nem tartottak, de néhány nap mulva fene járulván hozzá, megholt. — O'Gorman Mahon ur, az irlandi követek egyike e' napokban Bow-street rendőri hivatala előtt vala kénytelen megjelenni, mert néhány nap előtt a' Kings-Bench törvényszék előtt Wigley ügyvédet, ki őt gazembernek szidalmazá, úgy pofon csapá, hogy az maiglan is beteg belé. Wigley csak azt kívánta: adjon O'Gorman ur valami csekély pénzváltáságot birságyánant a' szegényeknek, de O'Gorman azt nyilvánította, hogy semmit sem fog fizetni, 's a' vádlónak mindegyre kész ismét pofonnal szolgálni. Mire kezeset kelle további viselete végett állítania. — Nem rég halt meg mezei táborlakában Bestwoodtaneben Nottingham mellett az úgy nevezett: „Czigányok királya.“ A' temetési menet 11 órakor indult meg az elhunyt leányának vezérlete alatt. Az elhunyt, atyja után következett az uralkodásban, 's leányának, ki különbenszépecske, $\frac{7}{8}$ mérő aranyat hagyott, mire könnyű vőlegényt találni sátoros szüznék is.

FRANCZIAORSZÁG.

A' Messenger szerint valamennyi, Párisban találkozó német kézműves, inas, vagy legény folyamodást irt alá a' német szövetséghez, azon kormányaitól hozzájuk intézett paranes ellen, hogy haladéktalan hagyják el a' francia birodalmat. — Egy párisi lap szerint azon angol gőzkocsi, mellyet Asda ur Brüsseltől hozott, legközelebb na-

gyobb próbautazást fog tenni, 's a' koci előbb Versaillesba, onnan St. Germainbe, végre Rouenba és Havrebe menni. Ha e' próba elsül, azonnal köz szolgálatra fog fölállíttatni Calais és Lille közt. Közhir szerint egy dús pénzváltó vezérli e' vállalatot, Asda pedig ügyviselője csupán vagy igazgatója. — A' követházban feb. 11kén, mivel a' követek már néhány nap óta restelkedtek ott megjelenni, a' név-fölkiáltás hozaték indítványba. Ez megtörtént. Utána több ujdun érkezett követ kikelt e' mód ellen, de a' kamara megparancsolá, hogy a' távollevők nevei a' Moniteurbe tétessenek. A' minister-elnök megjelent azutána a' szószéken 's gyöngé szóval törvényjavaslatot olvasa 1,400,000 franknyi hitelre, a' már megszavazott 1,600,000, franknyi hitelen felül kívántató katonai nyugpénzekre. Végül a' kamara a' bukások felől (falliment) szóló törvényekről tanácskozik. — Párisból feb. 11ről írják, hogy mióta megtudták, mi végzést hozott a' tanács a' francia amerikai adósság-ügyben, a' követek is buzgóbban munkások benne 's a' követházi biztosság nem sokára meg is teendi tudósítását. Nem kevesen azt hiszik, hogy habár a' kamara elisméri is az adósságot, de a' 25 milliót minden esetre lejjebb fogja szállítani. — Egy párisi levelező így rajzolja a' francia követházat: ki a' francia követházat ismérni akarja, szombati ülésébe menjen. Mint tudva van, e' napon jönnek a' kérelmek elő. Ezek ritkán közérdekűek, e' miatt tehát a' karzatok többnyire üresek, mert bizonyos, hogy pompás beszédek nem tartatnak. Ellenben nagy gyönyörűségül szolgálhat, hogy ezen urakat mind a' legmélyebb pongyolában láthatja az ember; úgy vannak ők, mintha otthon volnának 's nem sokat bajlódnak, mint ünnepélyes alkalmakkor. Sokat beszéltek ugyanaz általános választhatást sürgető kérelmekről, de a' szemes vigyázó a' tanakozás menetéből könnyen kivehette, hogy úgy tekinték magokat, mintha csak családkörben (en famille) volnának. A' vizsgáló ekkor szép észrevételeket tehet. A' többi beszéd közül csak azon kettőt emeljük ki, melly a' kamara két szélső oldalát tünteti elő. Garnier Pagès a' republicanusok értelmében szólott az általános választást védve. Elvei ismértesekek; beszéde tiszta és illedelmes volt. Vele szemközt egyetlen volt Bugeaud ur beszéde a' maga nemében, mellyet a' cynismus fő példányának tartatni. Egy párisi lap azt mondja, csak ezen ülést kelle látni, hogy meggyőződnessék az ember igazán a' mostani választói rendszer roszaságáról. A' nép azonban nemmarad egyedül a' választói rendszernél, hanem egy lépéssel tovább halad, 's hasonlóan ítél az ország-lási rendszer egyéb részeiről is. A' francziák könnyelmű nép, 's felejtik holnap, mi ma izgatá

őket; 's e' feledés évekig tart, míg eljő az emlékezés napja; ekkor ismét minden eszökbe jut egyszerre, mit elfeledni látszottak. Illy emlékezésnap előbb utóbb eljövend Franciaországra, 's e' nap hihetőleg nem lesz kedves azokra nézve, kiknek okuk van ohajtani, hogy egyetmást felejtessenek el, ha olly történetekre nem fognak e' napon hivatkozhatni, mellyek hasonló üléseket feledékbe hozzanak. Ha valaki azt kérdené: mi jövendőt várok Franciaországra? egyedül Bugeaud minapi beszédét, vagy hasonlót mutatnék neki. Minden győzedelem, mellyet a' ministerium illy kamarában nyer, csak veszteség a' győzőre nézve. Az előkelő világ folyvást Rothschild bárónak kathol. Izabella spanyol rendje vitézévé történt kineveztetésével bibelődik, melly rend azok számára alapíttaték, kik a' mórok és zsidók kiűzetésivel Grenadából érdemeket gyűjtöttek. Egy másik levelező pedig azon körülményt emeli ki, hogy az aprilisi pör a' páirkamarában nagyobb befolyással bírand az igazgatásra nézve, mint hinné az ember. A' pör folyvást komoly elégtelenséget okoz. Az eskütszék azon panaszkodik, hogy nincs iránta bizodalom, 's elmellőztetik; a' nemzeti őrség pedig előre látja, hogy a' pör alatt a' rend és csendre ügyelés sok idejébe kerülend. De Lajos-Fülöp mind e' mellett megmarad föltételében csak azért is, mert föltétele; azután pedig, mert a' külső hatalmak, mint az udvarnál emlegetik, e' pört Lajos-Fülöp antirevolutiói (ellenzendülési) érzelmei biztosítékul és zálogul kívánják és sürgetik. A' mostani pairek biztosítják a' többséget, 's ha a' pörnek olly elíteltetésére, mint kívántatik, nem volnának elegendők, könnyű kinevezni még néhány tized bírót. De a' ministerek mind ez által olly népszerűtlenséggel terhelik magukat, hogy győzedelmöket hihetőleg sokára tul nem élük. Lajos-Fülöp ritkán hagy föl olly tervvel, mellyet egyszer fölfogott, habár nem felel is meg a' nyilvános értelemnek; 's ha a' ministerek nem engednek neki, fölállozza őket. 's a' t.

A' j. de Paris ellenmond azon elterjedt hírnök, mintha utasítást kapott volna Rumigny ur, a' francia követ Schweizban, bejelenteni a' főhelynek, hogy ha tovább is rosz úton ballagand, Franciaország Schweiz ügyei iránt teljes részvétlenségre fakad. E' hir ugymond a' nevezett lap, igen helytelen, hasonló utasítást Rumigny ur a' külministertől nem kaphatott, mert kormány nem tehet úgy 's azt mit egyes személy, hogy ne avatkozzék némileg a' szomszéd ügyébe, azután nem diplomatikai szokás, részvétlenkedni szomszéd status sorsa iránt. — Kir. rendelés különös biztosságot nevez ki, melly a' sőtörvény-javaslatot vizsgálja meg 's azon eszközöket, mellyek szerint a' só árát az 1825iki törvényben megne-

vezet
fitte u
ti, ho
lesz e
pedig
költse
seket
telezv

S
az ang
ból L
követ
sonló
zést be
dások
össze
lóban

M
Lissab
zett vi
mingy
a' kir
társas
komát
tek kis
idő mu
házza
pileg f
szertan
után a'
denütt,
utezára
éljen k
ra-ház
dugva
hg st. I
vezte,
táboru
alkotan
tisztika
közben
relmet
pompa
mit eli
jó d. P
boldogu
hol egy
medenc
kamará
's rajta
kodásin
végök.
a' Naci
vának
Doyle t

vezett megyékben lejjebb lehetne szállítani. — Laffitte ur, minden becsületes ember örömeire jelen-ti, hogy gazdasági állapotja megjavulván, képes lesz egy év alatt minden adósságát lefizetni, és pedig 6,420,000 frankot a' banknak, a' polgári költség-jegyzéknek pedig 1,200,000. A' fizetések Laffitte ur részint készpénzben, részint kötelezvényekben fogja tenni. —

Sebastiani gróf general, francia kir. követ az angol udvarnál, febr. 14kén indult el Parisból Londonba. Eszterházy Pál herceg, ausztriai követ, ki néhány napig mutatott Parisban, hasonlóan oda utazott. — Pontecoulant ur értekezést bocsátott ki, mellyben megczáfolja azon tudósok véleményét, kik azt állítják, hogy a' föld össze nem ütközhetik az üstökössel, mert az valóban megtörténhetik. —

PORTUGÁLIA.

Monarch gőzhajó, melly Leuchtenberg hget Lissabonba röpité, 's onnan febr. 11kén érkezett vissza Falmouthba, e' hireket hozza: A' hg mingyárt megérkezte napján partra szállott 's a' királynéhoz udvarlásra ment. Később nagy társasággal tért a' hajóra vissza 's gazdag lakomát tartott. Más nap angol és portugáli tisztek kíséretében végképen kiszállott, 's igen kevés idő múlva a' királynéval együtt a' székesegyházba ment, hol a' patriarcha és papság ünnepileg fogadák. A' házasság-megáldatási pompás szertartások két egész óráig tartottak, mellyek után a' királyi pár visszatért a' palotába. Mindenütt, a' merre mentek, tömérdek nép volt az utczára gyülekezve és szakadatlanul harsogott az éljen kiáltozás. Estve a' hg meglátogató az opera-házat, melly ez alkalommal fuladásig tömve dugva volt 's a' város 3 egész éjjel kivilágítva. A' hg st. Leger Bemposta grófot hadisegédének nevezte, minthogy pedig a' hg egyszersmind fő-tábornok 's mint ilyen egy új stabtisztséget alkotand, a' főbb tisztek mindent elkövetnek e' tisztikarba juthatás végett, sőt Buonaparte József közbenjártára számos francia főbb tiszt is kérelmet nyujta eziránt be. A' hg az egybekelési pompa után ülésel kínáltatt meg a' kabinetben, mit el is fogadott. — Febr. 4kén IV György gőzhajó d. Pedro szivét vitte Portoba el (mint ezt a' boldogult császár végintézetében meghagyá,) hol egy erre épített emlékből tartatni fog. A' medence, mellybe a' sziv Almeida ur (d. Pedro kamarása) jelenlétében záratott, ezüsből van 's rajta kívül diák fölírás. — Sir Doyle czivakodásinak Bacon és Shaw ezredessel még sines végök. Shaw e' napokban egy cikkelyt iktatott a' Nacionalba, mellyben Sir Doyle viseletét gyávanak 's alacsonynak nevezé. Kapitány Bentinck Boyle ur, unokája Sir John Doynak, mingyárt

a' cikkely megjelente napján fölkereste Shaw ezredest azon vendéglőben, hol ez közönségesen más tisztekkel együtt ebédelni szokott. Shaw a' kapitány azon kérdésére: valljon ő irta é ama' sértő cikkelyt, igennel válaszolt, mire a' kapitány vevén lovagostorát, az ezredes vállára legyinté olly nyilatkozással, hogy e' legyintést böcsületes elverés gyanánt tekintse. Shaw megdicséré a' fiatal tisztet, hogy nemzetsége becsületeért sikra száll, de egyszersmind kinyilatkoztatá, hogy vele mint sokkal alsóbb rendű tiszttel víni nem fog, hanem keres maga helyett mást, ki érte barátságul e' becsület-dologban a' kapitánnyal megküzdhesen. A' dolog néhány napig csöndben maradt. Shaw ezredes hihetőleg hamarjában nem talált baráttra, ki érte sziveségből kész legyen meghalni; Bentinck Doyle tehát a' hirlapokban közlé panaszát 's a' kihívás történetét két tiszt által tanukképen aláírva, mire végre Shaw a' kihívást elfogadá 's a' viadal febr. 6kán a' két fél közt meg is történt, de még sebet v. karcot sem kapott egyik is. Már most nem elégedvén meg a' harcczal, a' pörlekedés újra foly.

SPANYOLORSZÁG.

Navarrából febr. 4kéről Bayonneba érkezett levelek kétségen tul teszik a' febr. 4iki ütközet-ről terjedt hirt, csakhogy szerintük a' történet színe egészen más. Lorenzo, Oraa és Carrena generálok egyesülve támadák meg a' carlosiakat (Arquijas mellett febr. 4kén) és nem ezek amazokat. A' küzdés sikere azonban mindaddig kétes maradt, mig Lorenzo egy igen kedvező állásba két álgut helyezvén, ezekkel az ellenség sorait igen szaggatni nem kezdé; mi által zavarba jövé az ellenség, kénytelen lön állásairul eltakarodni, elestekben 300at, sebesültekben pedig 500nál többet vesztvén. 50 foglyon kívül még nagy mennyiségű fegyver- és hadiszer is jutott a' győztesek kezeibe. Lorenzo vesztesége 140 holt 's mintegy 200 sebesült. Az ellenség résziről Zumalacarregny személyes vezérlete alatt 9 zászlóalj vett ez ütközetben részt. — Biscaya tartományt Espartero, ki febr. 3kán Bilbaobantartozkodott, ostromállapotúnak nyilatkozatá. Mina hada már most ujabb meg ujabb erősödésekert nyer; Linares hadlába már 1200 főnyi gyalog és 120 lovasbul áll; Lodosa felől 2500 ember érkezik, Estellábul pedig más 2000 van utban színt Pamplona felé. — A' fentebb irt ütközetit adtokat a' Messenger, Sentinelle és Indicateur is egyhangulag bizonyítják. A' j. de Paris egymás esatát is említ. Febr. 8kán, mond e' lap, Ocaná véletlen meplepett 3 navarrai (carlosi) zászlóalj. A' verekedés sokáig tartott, mig végre az insurgensek a' nagyobb erőnek engedni kényte-

lenítettén futásnak eredtek 's nagyobb részint az etchalari hegységbe menekedtek. 90 ember maradt közülök halva csatahelyen 's több tiszt közt az egyik zászlóalj kapitánya is. Carlosi lapok azonban ez utóbbi ütközetről, valamint az elsőről is épen ellenkezőt írnak.

AMERIKA.

Ujyorkból jan. 16ról írják, hogy mivel az idén fog az egyesült statusok adóssága utolsó maradványa kifizettetni, (1815ben ezen adósság 127 millio dollar volt v. 635. millio v. forint) Washingtonban a' statusadósság elenyészte meg fog ünnepeletetni. — A' nullification v. semmisítópárt, v. is az unio mostani állapotja ellen törekvő szándék, a' déli statusokban mind inkább terjed.

A' képviselőházban dec. 30kán indítványba hozá Sevier ur: szólíttassék föl az elnök, ha ő azt a' nyilvános érdekekkel összeférhetőnek látandja, hogy alkudozás nyitassék Spanyolországgal a' Szabine és vörös folyók közt fekvő tartomány iránt. Mexicónak, úgymond, nincs több joga azon tartományhoz, mint Cubához, 's azt csak bitorlásnál fogva foglalta el. „Mexico, mond, tovább ezen országot az egyesült statusok azon polgárinak ajánlja, kik hazájokat elhagyni, a' mexicói kormánynak adót fizetni, iránta hűséget eskünni, 's a' katholika vallást fölvenni készek. Ez engem a' sátán azon ajánlatára emlékeztet, mellyélfogvást az az Üdvezítőnek a' föld valamennyi birodalmát odaigérte, ha leboruland előtte, 's imádjandja őt: mert Mexicónak épen olly kevés joga van a' nevezett birtokhoz, mint a' sátánnak a' föld valamennyi országához. Ezen ügyet meggyőződésem szerint nem kell tovább halasztani, mert Mexico követelése a' milly alaptalanok, olly károsak érdekinkre nézve. Emlékeznünk fognak még, hogy nem rég egy jeles mexicói férfi a' mondott tartományban utasításokat osztogatott földekre, 's az elfogadókat mexicói alattvalókul esketék meg; 's minthogy azon tisztviselőnek, ki az egyesült statusok részéről az adót szedi be, ellenszegültek, kénytelen volt a' kormányzó kijelenteni, hogy a' törvénynek fegyveres erővel szerzend tiszteletet, 's mind azt, ki elfogatik, árulónak tekintendi. E' fenyegetésnek ohajtott sükere lön. Arra szólítom tehát föl a' kormányt: szakasszon félben azon tartomány iránt minden alkudozást Mexicóval, és Spanyolországgal kezdjen ujat.“ Erre Adams ur oda nyilatkozott: venné a' ház jól fontolatra, mi előtt az indítványt elfogadná. Az indítványt azt kívánja: kezdjen az egyesült statusok elnöke Spanyolországgal az amerikai szárazföld egy része iránt alkudozást, helott mindenki tudja, hogy Spanyolországnak az amerikai szárazföldön semmi követelése többé. Ez az elnököt arra kényszerítené, hogy a' mexicói kormányt ne ismérje el,

a' mexicói birtok egyik részéhez ellenben jogot tulajdonítson a' spanyoloknak, 's ha így, akkor az egész országra terjedő követelés elismerésének sincs többé semmi akadály. Reményli, az indítványtevő világosabban fogja magát kifejezni. Erre válaszolt Sevier ur: „Az 1819ki egyezésnél fogva Florida lemondása végett föl hagyánk követelésünkkel a' Szabine folyamig terjedő birtok iránt Spanyolország részire, nem Mexicóra, Spanyolország követeléseit nem adta el Mexicónak, tehát Spanyolország, nem Mexico ezen tartomány birtokosa. Mexico ezen országot sem vétel, sem hódítás útján nem tette sajátjává, hanem csak bitorlólag foglalta el. Mi a' tartományt Spanyolországnak adtuk által, ő ugyan birtokba nem vette, de joga van azt akármikor tenni, ha tetszik neki.“ — Az indítvány ellen azonban közös volt azon ellenvetés, hogy azt elfogadni annyit tenne, mint Mexico függetlenségét kétségbe vonni. Midőn tehát szavazni kellett róla, Sevier ur maga visszahuzá indítványát, de azon ellenmondással, hogy a' tulajdon nem Mexicóé, hanem Spanyolországé. —

A' francia National következő rajzát közli az egyesült statusok védeszközei 's rendszerének, mellyek minden ellenséges kiszállhatást gátolni képesek: „Az egyesült statusok serege hét ezer főnyi, 's összesen 4 pattantyús, 7 gyalog, 1 vasas ezred és 1 mérnök 's egy tábornoktest. Az ezredek szerkesztése ollyan, hogy számukat azonnal kettőztethetni, 's akkor a' sereg 15,000 embert számlál. Az unio katoná tengeri ereje 12 linia-hajó, 16 fregát, 15 brigg, 6 corvett, 's nagyszámu fegyveres gőzcsoznak, mellyek némelly határszéli részek különös védelmére szánvák. A' hajósereg szolgálatjában 6000 hajóslegény áll. A' hajóslegénység a' kereskedési tengerügnél 100,000 főnyi. Az unio 24 statusának 1,300,000 emberből álló jól szerkesztett katonasága van. Továbbá a' tenger melléki statusokban a' katonaság főképp pattantyus testekre van fölösztva. E' külön testek alaposan gyakorlottak majd minden egyes fegyver-forgatásban, melly egy részét teszi az unio által 1817ben elfogadott nagy véd rendszernek. E' rendszer most annyira tökéletesített, hogy kiszállni amerikai földre majd lehetetlen. Ámbar az unio nagy határszéle 1300 mérföldnyi, e' hosszu vonalon még is igen kevés hozzáférhető pont van, 's e' pontok mind öszszeköttetésben vannak egymással, mellyeketsekély számu rendes katoná is megbír addig védelni, míglen nagyobb számu katonaság által támogatathatik. A' seregek gyűlhelyei, járásaik, számaik, 's kitűzött ponthoz megérkezésükre kívánt idő olly szorosán ki van számítva, hogy 14 nap alatt legalább 30,000 fő gyűlhet össze se-

gédül
költö
boru
lyek
menn
ra ne
fegy
tésök
helye
Az u
kább
abban
van
fordít
menn
sőbb
2dik
hatat
vén
sitják
ási. I
sőbb
jöhet.
1) a'
tal;
torna
a' se
teszi,
ségge
jesen
lani v
sereg
kisér
az a'
tenge
vésze
status
kaiak
azon
kel ha
megje
lakó f
rikáb
védm
lyen
det ta
glia s
Mint
zé: n
mit hi
gatha
laszt
lésen
jan 1
az eg

gédül. Az unio e' védrendszert száműzött v. ki-költözött francia mérnököknek köszönheti. Háboru idején azon fizetett seregek száma, melyek az erős helyek őrizetére maradnának, alig menne 27,000-re, mit tömérdek sükerszabad ország-ra nézve. A' tengerpart kedvező pontin nagy fegyver-tárákat és gyárokot emeltek, 's véde-tésöket úgy intézték, hogy azok a' tengerierő rak-helyeit teljesen fődözni 's gyámolítani képesek. Az unio terjedelmének szerencsés alakja még in-kább segíti elő a' másodrendű védrendszert, melly abban áll, hogy az egész birodalom keresztül van szegve minden irányban katonai czélokra fordítható csatornák és utakkal, mellyek valamennyi erős helyet összelánczolnak a' legszél-sőbb pontokiglan. E' csatornák és utak képezik a' 2dik védvonalt, 's egy úttal az iparnak számíthatatlansikerű kifejlésire szolgálnak. Ezekhez ve-vén a' vasutakat is, mellyek ollyannyira gyor-sítják a' közösülést, e' védrendszer valóban óri-ási. E' közösülésnek az foganatja, hogy a' legszél-sőbb pontok közt 20,000 ember öt napalatt helyre jöhet. Szóval az egyesült statusok védve vannak: 1) a' tengerszéleken állandó erősségek ségélye ál-tal; 2) belső, az atlanti tengerrel egyenközü csa-tornai vonal által; 3) vasut-rendszer által, melly a' sereget kimérhetlen sebességgel mozoghatóvá teszi, 's a' középpontól mindenfelé nagy könnyü-séggel tovább szállítja. E' védrendszer most tel-jesen kész. Az egyesült statusok révfokait ostrom-lani v. lehetetlen, vagy csak az ellenséges hajós-sereg nagy veszélyével és tömérdek költséggel kísérthetni azt meg, mert vagy zsákmánya lenne az a' megerősített partfokokon tanyázó amerikai tengeri erőnek, vagy az e' partokon dühöngő szél-vészek martalékja. Minden háboru az egyesült statusokkal tengersikra kerülne, 's ott az ameri-kaiak csudálatra méltó merészletűek; sőt még azon nemzetek partjait is meglátogatnák, mellyek-vel háborut viselnének. A' fr. National szerint e' megjegyzések szerzője egy az egyesült statusokban lakó francia katonatiszt, ki igen is képes az Ame-rikában Bernard gen. vezérlete alatt végbevitt védmunkákat kellőleg méltatni 's megbírálni. —

A' Morning Herald szerint azon napon, mel-lyen Adams ur a' volt elnök tisztelő emlékbeszé- det tartott Lafayettere a' congressusban, se An-glia se Franciaország képviselője nem jelent meg. Mint beszélnek mind a' két követ előre megkérde-zé: nem fordul e' a' beszédben ollyas valami elő, mit hivatalos helyzetjőknél fogva meg nem hall-gathatnak. Nem tudni ugyan e' kérdésre mi vá-laszt kaptak, de annyi bizonyos, hogy az ünnep-lésen meg nem jelentek. — Philadelphiából jan 10-rol azt írja a' Times levelezője, hogy az egyesült statusok politikája Franciaországra

nézve a' mostani congressus fogytaig el fog tartani. A' képviselőházban a' biztosság Jackson részén van, de véleményét még nem mondá ki 's tudósítását mindaddig nem fogja beadni, mig a' Franciaország által teendő újabb rendszabályok hi-rét veendi; addig pedig semmi visszatorlást nem ja-vasland. A' tanácsnak ugyan valamennyire eltá-vozik nézete a' képviselőházétól, mert egyene-sen kimondá, hogy semmi visszatorlásnak helye nincs. Mindazáltal ha Franciaország a' törvényes követelést nem isméri el, 's annak következé-sében a' barátságos viszonyok 's kereskedési ösz-szeköttetések a' két status közt megszűnnének, legalább azon meggyőződést akarja a' tanács pol-gártársiban gerjeszteni, hogy meggondolatlanul semmit sem tett, 's hogy a' rendszabályból eredő alkalmatlanságokat férfiasan kell viselni.

J A P Á N.

Siebold dr. kiről már külföldi lapok után mi is emlékeztünk, egy idő óta Bécsben mulat. Ő mint főorvos 1823—1830ig lakott a' németalföldi kö-vetség mellett Japánban, 'és számos tudományos kincset gyűjte nyomozásai által mind magának, mind az emberiségnek ország- és népméreti te-kintetben a' japáni birodalomról, melly Európában még kevésse ismértetik. Ezen vizsgálati közlésé-vel tetemes hézagot pótoland ki.

Siebold ur szárazföldi 's tengeri utazásai, termé-zettörténeti fölfedezései, 's Azsia keleti szigeteinek történeteit, erkölceit, 's nyelveit tárgyazó munkái több osztályban következő czim alatt fognak megjelen-ni: u. m. Nippon. Japán 's mellék- és védországai le-írásai tára. E' munkában az utazó értekezéseket, fölvi-lágításokat 's jegyzéseket közöl, mint szinte kivonato-kat eredeti japán irományokból, ezen ország 's mel-lék- és védtartományinak lehetőség teljes ismérteté-sökül. E' tár több részre oszlik, mellyek ezen orszá-gok matematikai földírásán kívül lakosai, erkölcei, szokásai, vallása, isteni tisztelete, országos alkotmá-nya, történetei, archaeológiája, pénzüsméje, művésze-te, tudománya, mezeigazdasága, bányászata, kereske-dése, hámorai 's a' t. rajzolatját foglalják magokban. E' munkából már négy füzet jelent meg 's álland 15—20 füzetből összesen. Mindenik füzet 20 könyomati föld-keptárral lesz ellátva német, francia és hollandi mű-vészektol 's 6 vagy 8 ivnyi francia 's német tolmá-csolattal. — Siebold ur természettörténeti fölfedezései Fauna Japonica és Flora Japonica név alatt fognak megjelenni. E' munkák fontossága és széles érdeke on-nan is bizonyos, mert már maga a' japáni szigetgen-ger fekvése Amerika és Azsia közt nagy figyelemre méltó, 's az utazó Siebold fölfedezései a' földisme (Erd-kunde) rendszerét annyiban bővitendik, mennyiben e' szigettengert saját helyzeténél fogva maga Siebold ösz-szekötő láncznak nézi az úgy nevezett ó és új világ között. De a' tisztán tudományos nyereség mellett Ja-pán természetnéyeinek közelebb megismértetése is e-zen már több mint 2000 év óta mivelt földszakon, olly hasznos 's érdekes fölfedezésekre viend, mellyek az

orvostudományra 's technológiára, földművelésre 's kertészetre gazdag sikert ígérnek, 's azt annál biztosabban, mivel Siebold ur a' gazdag japáni literatúrában nyomozhatásonkívül számos jeles tudós segedelmével is dicsekedhetett. A' Fauna Japonica 10 könyvmatos táblájú füzetekben jelenend meg, részint latin, részint francia értesítéssel. A' Flora Japonicából elsőben is a' hasznos és dísznövények (Zierpflanzen) fognak 5 színes vagy fekete táblás füzetekben kijöni, német vagy francia szókisérettel. — Siebold ur nyelvtudományi munkájából, mellyek ezen ismételten nyelv megtanulhatására, 's e' gazdag literatura megnyitására szolgálóknak, már megjelent: Sin Zoo lin gjoq ben, i. e.: Novus et auctus literarum ideographicarum thesaurus, sive collectio omnium literarum sinensium secundum radices disposita. Egy kötet 4 rétbén. — És Isian dsii wen, sive mille literae ideographicae, opus sinicum origine, cum interpretatione kooraina in peninsula Koorai impressum. 1 vol. in 4to. Ezen utolsó munka csak azért is érdekes, mert az egy chinai iskolakönyv fordítottása eddig ismételten nyelvre, 's mert a' betűírás eredete titkát fejti meg benne Siebold ur. Sajtó alatt van pedig: Thesaurus linguae Japonicae, sive collectio omnium verborum Japonicorum, opus origine Japonicum, cum interpretatione sinensi. I. vol. 4to. — Siebold ur tudományos dolgozati becséről legyen elég említenünk, hogy Klaproth ur, a' hires keleti nyelvtudós, úgy szinte Krusenstern nyilván kimondották már magasztaló ítéleteiket azokról; és szerencsét kívántak mind neki, mind a' tudománynak annyi nyomos fölfeledezés miatt. Siebold ur eddig megjelent valamennyi munkáját Bécsben Schaumburnál és társánál megkaphatni.

TÖRÖKORSZÁG.

Konstantinápolyban messze ágazó összeesküvés fődöztetett föl. Számos házkutatás történt, és sok helyütt gyujtószerekre 's készülékekre is találtak. Úgy tetszik, mintha az összeeskütteknek szintazon czéljok lett volna, melly már több illy czimboraságnak, de melly még eddig mindenkor felsült, ugymint felpörkölni az egész várost, 's a' tűz által okozandó zavarban megöldösni a' kormány fő személyeit. A' gyanúsak közül sokan elfogattak, 's az ezen alkalommal mutatott erőfejtés által a' nyilvános csendzavarás meggátoltatott. Azonban a' lakosok közt olly elégtelenség 's forrongás mutatkozik, melly komoly aggodást okozhat. — Alexandriából jan. 3ig jött tudósítások erősítik, hogy e' városban a' mirigy már megszűnt úgy, hogy naponként 1 vagy 2 halálozás történik legföljebb; de folyvást rettegnek a' lakosok attól tartván, hogy a' légmérséklet bármilly változásával ismét megújulhat a' gonosz. — Bitogliából érkezett levelek szerint Tafil Bussi vállalatát tovább nem szándékozik terjeszteni, hanem arra tökéltte magát el, hogy részletes függetlenséget nyerjen a' portától Albania azon kerületére, melly most birtokában vagyon. E' végre a' janinai basával már értekezett is, 's hajlandónak nyilatkozott némi jogok és szabadságok biztosítása mellett, különösen a' belső igazgatás füg-

getlenségére nézve, azonnal letenni a' fegyvert. Efelőtt még közbocsánatot, ujonczi rendszer-másítást, és független törvényszolgáltatást is kötött ki. — Mostarban (Bosniában) dec. 22én olvasott föl Esseid Akif a' magas porta rendkívüles biztos a' összegyült moslemeknek nagyuri fermánt (parancsot), mellyben általános engedelmesség 's ujonczszedés hagyatik meg; az ujonczok száma mindazáltal nincs kitéve. Valamennyi összegyült sietve sietett e' nyilvános tisztviselőnek készségét bizonyítani, 's e' végre fehér-v. tiszta-lapot (charta biancát) nyujtottak neki által, hogy irjon rá, a' mi neki tetszik. A' szultáni biztos dolgát végezvén Daud basával Bosnia vezérével Sarajevoba tért vissza. — Scutariban (Albania) dec. 31én tartatott Mehemed basa parancsára török-Albania kerületben a' főbkek gyűlése. Eleinte nem akartak megjelenni, de később még is összegyültek. Az ujoncz-kiállításból egyedül Scutari városra 500 fő rovatott, de kölcsönös alkudozás után 150re szállítottatott. Mennyire fogják azonban ígértjüket teljesíteni, a' jövendő mutatja meg. Ugyane' nap jött Scutariba hire, hogy egész Epirus fölzendült. A' Salonichibe száműzött scutaribelieknek Mehemed basa közbenjáró kértére a' nagyúr megkegyelmezett, 's azok Scutariba már nagy részben vissza is tértenek. — Nem rég hirdetett fermánnál fogvást a' nagyúr a' samiotáknak nagy és jövedelmes szabadékokat (privilegiumokat) adott. Minden samosi természetmenny száztól háromra szállítottatott és samosi lobogó alatt semmi hajó sem vizsgálhatik meg a' dardanelláknál.

ELEGYHIREK.

A' statistikai tisztség tudósítása szerint Paris lakossága 1833ban 69,974 ökröt, 15,681 tehenet, 331,631 ürüt, 81,534 sertést, 559,780 kilogr. kolbászt, és 1,027,552 kilogr. sajtot emésztett meg; továbbá: 3,905,214 frank áru tengerihalat; 987,171 frank áru tengeri csigát, 6,974,222 frank áru baromfit és vadat, 9,950,000 franknyi áru vaját, 4,272,333 frank áru tojást. Született ugyanez évben Parisban: 13,927 fiu 's 13,533 leány, azok közt 9347 házasságkivüli magzat volt; egybekelt pedig 7938 pár. Megholt 25,098 személy összesen (1832ben a' choleraiban 44,463 holt meg, 1831ben pedig 25,996 's így azt vehetni föl, hogy a' choleraiban nem több, mint 18,19,000 személy holt el, holott a' görcesmirigy aldozatit egyedül Parisban 30—40,000 főre számították mindedig. — Az angol király a' göttingai egyetem ujdón föllállítandó épületére saját erszényéből 3000 font sterlinget ajándékozott (30,000 pengő f.) — Már a' Weseren is gőzhajózást akarnak létre hozni. A' vizsgálatok legalább kedvező sikerrel biztatnak. —